

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/74/2023
Identifikačné číslo spisu:	8717205963
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8717205963.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. A. B., nar. XX. XX. XXXX, U., P. XXXX/XX, proti žalovanej: Mgr. B. B., nar. XX. XX. XXXX, U., M. P. V. XXXX/XXX, právne zastúpená JUDr. Miroslav Katunský, advokát, Advokátska kancelária JUDr. Katunský, JUDr. Kuzma a spol., Košice, Floriánska 16, o vydanie bezdôvodného obohatenia 120.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17C/25/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. augusta 2022 sp. zn. 20Co/22/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom v spore, rozsudkom zo dňa 29. 09. 2020 č. k. 17C/25/2017-209, žalobu žalobcu zamietol a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca požadoval od žalovanej zaplatať sumu 120.000 eur s úrokom z omeškania s odôvodnením, že v mesiaci jún 2015 na základe ústnej dohody odovzdal jej právnomu predchodcovi - bratovi MUDr. I. sumu 230.000 eur v hotovosti za účelom jej zhodnotenia. Menovaný však dňa XX. XX. XXXX zomrel. Žalobca bezprostredne potom oznámil žalovanej, že jej bratovi poskytol uvedenú sumu 230.000 eur, na čo sa žalovaná ústne zaviazala predmetnú sumu - dlh žalobcovi vrátiť. Žalovaná však žalobcovi poukázala na jeho účet v jeho prítomnosti len sumu 90.000 eur a potom ešte žalobcovi odovzdala 20.000 eur v hotovosti. Zvyšnú časť vo výške 120.000 eur ale už odmietla vyplatiť.

2. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol, keď nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorú by bolo možné posúdiť ako bezdôvodné obohatenie žalovanej. Predmet konania súd posudzoval aj z toho hľadiska, či je žalovaná povinná vrátiť sumu 120.000 eur žalobcovi titulom ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, či inej obdobnej zmluvy. Žalobca v priebehu konania dôvod poskytnutia peňazí nebohému MUDr. I. menil a nijako presvedčivo nezdôvodnil, prečo chcel peňažné prostriedky zhodnotiť nebohý na

svoje meno a na svoj účet, prečo o tom nespísali žiaden doklad a dokonca ani nevedel, v ktorý presný deň mal túto sumu poskytnúť nebohému. Okrem toho cca 3 týždne pred týmto údajným poskytnutím peňazí nebohému, samotnému nebohému prišla na jeho účet v banke suma 800.000 eur a po odrátaní daru žalobcovi za pomoc pri predaji pozemkov mal tak na účte minimálne 525.000 eur (pričom mal aj iné úspory). Z dedičského spisu potom bolo zistené, že v rozhodnom období nebohý nevkladal finančné prostriedky vo výške tvrdenej žalobcom do žiadnych fondov. Z výzvy žalobcu na zmier adresovanej žalovanej aj vyplynulo, že peniaze, ktoré od nej požaduje sú dlhom za práce, ktoré vykonal vo vzťahu k predaju nehnuteľností vo vlastníctve nebohého, ktorý mu nevyplatil odmenu. Žalobca v konaní zmenil aj svoje tvrdenia o zdroji hotovosti, ktorú mal nebohému odovzdať. Začal tvrdiť, že tieto peniaze pochádzali nie z uvedeného daru od nebohého, ale z jeho iných úspor, ktoré držal v hotovosti a mali byť z predaja nedokončenej stavby v roku 1992. Súd mal pochybnosti, že by žalobca po 23 rokoch takúto sumu stále neporušenú držal u seba doma. O to viac, že sám uviedol, že prišiel v BMG Invest o 5.000.000,- Sk (o skoro polovicu z kúpnej ceny). Súd sa zaoberal aj okolnosťami ohľadne údajného odovzdávania peňazí v kontexte s výpoveďou svedka T. a samotného žalobcu, kde poukázal na rozpory medzi ich výpoveďami ohľadom miesta odovzdávania peňazí. Svedok T. nevedel, kto bol tou osobou, ktorej mal žalobca peniaze odovzdať, ale v čestnom prehlásení uviedol, že bol pri tom, ako žalobca odovzdával peniaze práve MUDr. I.. S poukazom na to a dobrým vzťahom medzi svedkom a žalobcom, súd jeho výpovedi neuveril. Výpoveď svedka T. R., priateľa žalobcu, súd považoval za irelevantnú pre konanie, keď ten mal o údajnom odovzdaní peňazí žalobcom nebohému vedieť len z počutia a pri odovzdávaní nebol. Nakoniec súdu pripadali zvlášť aj okolnosti samotného aktu odovzdania peňazí popisované žalobcom, keď sa malo jednať akoby o náhlu aktivitu, ktorá nestrpela odklad, muselo ísť o peniaze v hotovosti a pre ktorú dokonca sám nebohý prišiel, a táto hotovosť bola odovzdaná čo i len bez jednoduchého potvrdenia. Pri investovaní do fondov na taký postup súd nevidel dôvod. Celkovo vyjadrenia žalobcu v prejednávanej veci boli zmätočné, nelogické a plné rozporov. Všetky tieto skutočnosti viedli súd k záveru, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, keď vykonaným dokazovaním nebolo preukázané odovzdanie peňazí právnenému predchodcovi žalovanej. Preto súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu nepreukázania žalobcom tvrdeného skutkového stavu.

3. O náhrade trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo dňa 25. augusta 2022 sp. zn. 20Co/22/2021 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že žalobca neunesol tzv. dôkazné bremeno, ktoré možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania. Mimoriadne významným v prejednávanej veci so zreteľom na osobitné skutkové okolnosti hlavne na to, že označený dlžník zomrel (žalovaná je jeho právna nástupkyňa) a žalobca nedisponuje dokladmi preukazujúcimi, ani inými dôkazmi, aspoň minimálnou mierou spravdepobňujúcu verziu, ktorú v žalobe ponúkol. Pokiaľ žalobca menil svoje tvrdenia uvedené v žalobe v priebehu konania, tak sám relativizoval pravdivosť týchto tvrdení a nemôže legitímne očakávať zo strany súdu, že akceptuje jeho významne nepravdepodobné tvrdenia. Žalobca tak bez akýchkoľvek pochybností nepreukázal faktické odovzdanie peňazí tým, že menil aj tvrdenia o ich pôvode a tým významne znepravdepodobnil svoj nárok. Existujúce pochybnosti bolo nevyhnutné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že v takomto prípade musia byť preukázané najmä 1. existencia peňazí, 2. výška sumy a 3. reálny kontrakt - odovzdanie, a to bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. To, že osoba označená ako dlžník bola stomatológom, bez ďalšieho nepostačuje na identifikáciu osoby, že sa jednalo práve o MUDr. I.. Totižto žiadnym z dôkazov táto osoba nebola stotožnená priamo svedkom T., napr. prostredníctvom fotografií nebohého. Bezpečným preukázaním nemôže byť len svedecká výpoveď svedka (T.) - v tom čase pracujúceho pre žalobcu o tom, že jemu neznámej osobe mal žalobca odovzdať žalovanú sumu peňazí, ktorú mal prepočítať žalobca a osoba, ktorá peniaze mala prevziať bol zubár. To isté platí aj o svedkovi R., ktorý je v dlhodobom priateľskom vzťahu so žalobcom a tomuto sa mal nebohý MUDr. I. zveriť, že peniaze mu požičal žalobca, a to v žalovanej sume. Práve pre absenciu písomnej zmluvy a úmrtie osoby označenej ako dlžník, bolo nevyhnutným pre spravodlivé rozhodnutie zistiť pravdepodobnosť existencie peňazí a

zároveň jednak ich pôvod, ako aj osud po údajnom poskytnutí. Žalobcovi sa v priebehu konania toto zjavne nepodarilo. Podstatným v danej veci je tiež absencia motívu, prečo by si mal MUDr. I. požičiavať žalovanú sumu, ak mesiac predtým sám žalobcovi vyplatil (zjavne obchádzaním skutočného dôvodu „darovacou zmluvou“) vyššiu sumu, než akú si mal požičať a navyše podľa samotného žalobcu MUDr. I. zjavne sám disponoval násobkom hotovosti. V prejednávanej veci vzhľadom na okolnosti danej veci je evidentné, že žalobca, tak ako je uvedené vyššie, nedokázal ani len spravdepodobniť pôvod a motív pôžičky peňazí pred údajným poskytnutím a ani osud tejto pôžičky. Pre neunesenie dôkazného bremena odvolací súd rozhodol postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP so stotožnením sa s dôvodmi prvoinštančného rozsudku.

5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a náhradu trov odvolacieho konania priznal v odvolacom konaní úspešnej žalovanej.

6. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“), a to z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) CSP a v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ vymedzil tak, že odvolací súd mu svojím procesným postupom odňal možnosť konať pred súdom. Konkrétne má za to, že rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 31. 5. 2019, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku, bol žalobcovi odňatý bez opory v zákone zákonný sudca, keď rozhodnutím ex offo odvolací súd zasiahol do konania s tým, že vzhľadom na viac (tri) rovnakých podaní v jeden deň a nasledujúcim vzatím dvoch podaní späť, ktoré boli pridelené JUDr. Zelenému tak rozhodoval nezákonný sudca. No i zvyšný sudca bol pridelený zákonne a predpísaným spôsobom, v súlade s rozvrhom práce. Pritom sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci podľa ustanovení CSP iba buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 52 CSP), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 50 CSP), čo nebolo splnené. Odvolací súd tak použil na odôvodnenie vydania svojho rozhodnutia o zaujatí sudkyne a o jej rozhodovaní čl. 4 CSP, ktorý sa na daný prípad ale nevzťahuje, lebo CSP má presne uvedený postup pri vylúčení sudcu a tiež sa podľa dovolateľa týka tento článok výlučne použitia hmotného práva v súdnom procese, a nie práva procesného. Tiež, ak chcel odvolací súd použiť čl. 4 CSP, išlo o ustanovenie právneho predpisu, ktoré nebolo pri dovtedajšom rozhodovaní súdu použité, a pre rozhodnutie rozhodujúce, mal vyzvať pred takým rozhodnutím strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili postupom podľa § 382 CSP. Toto odvolací súd ale neurobil. Podľa dovolateľa nemal odvolací súd ani rozhodovať tzv. od stola, bez nariadenia pojednávania, ale v zmysle § 385 ods. 1, 2 CSP mal nariadiť pojednávanie. Dovolateľ zdôraznil, že žalobca svojim návrhom disponuje a kedykoľvek bez obmedzení či limitov uvedených v zákone môže podať viac návrhov (zákon s tým počíta ako s prekážkou litispendencie) a žalobu môže žalobca kedykoľvek podľa § 144 a nasl. CSP zobrať späť. Využitie takejto zákonnej možnosti nemožno považovať za nezákonné a dokonca to spájať bez ďalšieho s tým, len na základe predpokladov, domnienok, hypotéz či dohadov, že sudca, ktorý dostal totožné podanie je zaujatý. Napokon zaujatosť sudcu nie je podľa dovolateľa možné zahrnúť pod nesprávny procesný postup súdu, takže odvolací súd to sám bez opory v zákone (CSP) ani nemohol spraviť, a zrušiť prvý rozsudok súdu prvej inštancie v spore podľa § 389 CSP, pričom odvolacie dôvody strán v podaných odvolaniach zaujatosť sudcu neuvádzali.

7. Ďalej dovolateľ pri vymedzení uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP poukázal na to, že ak prvoinštančný súd po vrátení veci menil právnu kvalifikáciu žalovanej právnej veci a vec mienil posudzovať inak ako bezdôvodné obohatenie či pôžičku, čo vyplýva z jeho odôvodnenia rozsudku, mal na to v zmysle § 181 CSP v právnom posúdení, ktoré mal realizovať po vrátení veci, keďže rozhodoval už aj iný sudca. Nesprávny procesný postup súdu spočíva taktiež v nesprávnom posúdení a vyhodnotení procesných úkonov sporových strán vrátane tvrdení protistrany, a tak následnom nesprávnom určení sporných skutočností a nesprávnom posúdení vykonaných dôkazov. Odvolací súd tvrdené procesné porušenia neodstránil, nevykonával prípadné nové dôkazy, napr. aj tie o prípadnej zaujatosti a tiež nesprávne posúdil vykonanie dôkazov, ako aj povinnosť dôkazného bremena a nezaoberal sa ani porušením § 181 ods. 2 CSP. Ďalej dovolateľ namietal, že súd v rozsudku popisuje, že vychádza z dôkazov, ktoré aj konkretizuje, avšak tieto dôkazy predpísaným spôsobom, resp. vôbec v konaní

nevykonával. Takých dôkazov je viac, ktoré nevykonával na pojednávaní (hoci boli v spise), napr. listiny v dedičskom spise, o ktoré súd tiež oprel svoje rozhodnutie, vôbec neprečítal ani neoboznámil na pojednávaní, takže strany na to ani nemohli reagovať. Dokazovanie tak nebolo vykonané v súlade so zákonom. Dovolateľ namietal aj nedostatky v odôvodnení napadnutého rozsudku vedúce podľa neho až k nepreskúmateľnosti rozhodnutia, a teda i k jeho zmatečnosti. V odvolacom rozsudku, aj v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, keďže na neho aj rozsudok odvolacieho súdu odkazuje, chýba riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, odvolací súd nijako neodôvodnil svoje závery. Došlo tak k extrémnej vade v odôvodnení, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

8. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP potom dovolateľ vymedzil tak, že prípad, kedy odvolací súd sám rozhodol o zaujatosti sudcu z dôvodov, ktoré už predtým dovolateľ popísal (pozri bod 6. tohto odôvodnenia), ešte najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi neriešil. Dovolací súd by tak mal zaujať k už opísanému postupu odvolacieho súdu, ktorým bol dovolateľovi odňatý zákonný sudca, právny názor, či taký postup je vôbec možný alebo ako mal súd postupovať.

9. Z uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

10. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, podľa ktorej je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vecne a právne správny a dôvodom dovolania žalobcu je len jeho subjektívna nespokojnosť s výsledkom sporu. K otázke zákonného sudcu sa žalovaná vyjadrila tak, že týmto sudcom by bol v danej veci JUDr. František Zelený, ak by do toho nezasiahol aktívnym konaním žalobca, ktorý podal v ten istý deň tri totožné žaloby a následne prvé dve, ktoré náhodným výberom napadli menovanému sudcovi, vzal späť. Samotná žalovaná ani nemohla uvedenú skutočnosť namietat, pretože o nej nevedela a odvolací súd správne ex offio prihliadol na toto extrémne porušenie nestrannosti súdu. Uvedená otázka vylúčenia sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci ex offio odvolacím súdom nie je potom otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej právnej veci. Tou bola otázka neunesenia dôkazného bremena zo strany žalobcu. K ostatným skutočnostiam uvádzaným dovolateľom žalovaná uviedla, že vo veci konala a rozhodovala na súde prvej inštancie nestranná sudkyňa, prvoinštančné i odvolacie konanie bolo vedené riadne, zákone a spravodlivo, a žalobcovi nebolo postupom súdu znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva. Navrhla preto dovolanie žalobcu odmietnuť.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Žalobca podal dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

13. Prípustnosť podaného dovolania na základe § 420 písm. f) CSP (dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) vymedzil žalobca v prvom rade tým, že rozhodnutím odvolacieho súdu z 31. 5. 2019, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku, bol žalobcovi odňatý bez opory v zákone zákonný sudca, pričom odvolací súd pri tomto svojom rozhodnutí aplikoval čl. 4 CSP, ktoré zákonné ustanovenie nebolo pri dovtedajšom rozhodovaní súdu použité a strany sporu postupom podľa § 382 CSP nevyzval, aby sa k jeho možnému použitiu vyjadrili.

14. V tejto časti dovolanie žalobcu posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že dovolací dôvod, ktorý žalobca uplatnil treba posúdiť nie podľa dovolateľom označeného § 420 písm. f) CSP ale podľa § 420 písm. e) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

15. Právo na zákonného sudcu je zaručené v ustanovení čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané sudy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

16. Tento princíp, nebyť odňatý zákonnému sudcovi, bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e) CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

17. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce. Pridelovanie samotných vecí jednotlivým sudcom na prejednanie a rozhodnutie sa potom deje náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí a rovnako náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade, ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený (§ 51 ods. 1 a 5 zákona č. 757/2004 Z. z.).

18. Za zákonného sudcu podľa ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (I. ÚS 52/97). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy.

19. V súlade s vyššie uvedeným, verejne dostupný Rozvrh práce Okresného súdu Poprad v znení platnom a účinnom v čase podania žaloby v predmetnej právnej veci na menovaný súd (16. 5. 2017) stanovoval v čl. II. Výkon súdnictva, že veci sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú sudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených MS SR tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí za splnenia podmienky zabezpečenia rovnomernej zaťaženia sudcov a súdnych úradníkov pridelenými vecami v súlade so zákonom a náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa prerozdeľujú už pridelené veci okrem iného v prípade, ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený.

20. Z obsahu spisu v predmetnej právnej veci vyplynulo, že dňa 16. 5. 2017 bola osobne do podateľne Okresného súdu Poprad doručená žalobca o vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcu proti žalovanej o žalovanú sumu 120.000 eur s príslušenstvom. Žaloba bola zapísaná do registra C, napadla do senátu JUDr. Františka Zeleného pod sp. zn. 12C/24/2017. V ten istý deň, cca o 10 až 15 min., bola rovnakému súdu opätovne doručená totožná žaloba (tých istých účastníkov konania s tým istým predmetom konania), pričom bolo súdu zo strany podávajúceho Ing. B. oznámené, že ide o novú žalobu. Táto žaloba bola zapísaná do registra C sp. zn. 12C/25/2017 a opätovne napadla do senátu JUDr. Františka Zeleného. Pred koncom stránkových hodín toho istého dňa bola Okresnému súdu Poprad doručená tretia totožná žaloba. Zároveň bolo požiadané o zapísanie do registra a oznámenie čísla konania, pod ktorým bude žaloba vedená. Uvedená žaloba bola zapísaná do elektronického registra C a napadla do senátu JUDr. Markéty Marečkovej pod sp. zn. 17C/25/2017. Nasledujúci deň vzal žalobca

podané žaloby vedené pod sp. zn. 12C/24/2017 a 12C/25/2017 späť v celom rozsahu a požiadal, aby súd ďalej konal o jeho žalobe vedenej pod sp. zn. 17C/25/2017. V tomto konaní potom Okresný súd Poprad vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 23. 8. 2017 sp. zn. 17C/25/2017, ktorým žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 120.000 eur s 5 %-ným p. a. úrokom z omeškania od 27. 04. 2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením z 31. mája 2019 sp. zn. 20Co/16/2018, ktorým sudkyňu JUDr. Markétu Marečkovú vylúčil z prejednávania a rozhodovania veci, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne bola predmetná právna vec na Okresnom súde Poprad náhodným výberom elektronickej podateľne pridelená na konanie a rozhodovanie inému sudcovi, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom dňa 29. septembra 2020 sp. zn. 17C/25/2017, ktorým žalobu žalobcu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, o ktorom odvolací súd rozhodol rozsudkom preskúmanom v tomto dovolacom konaní.

21. Z odôvodnenia uvedeného zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 31. mája 2019 sp. zn. 20Co/16/2018 vyplynulo, že vylúčenie sudkyne JUDr. Markéty Marečkovej z prejednávania a rozhodovania vecí odôvodnil odvolací súd s poukazom na vyššie opísané skutočnosti podania troch totožných žalôb žalobcom na súde prvej inštancie v rovnaký deň. Poukázal na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým sa zaručuje právo na súd, t. j. právo obrátiť sa na súd s návrhom (žalobou na vymoženie svojho subjektívneho práva, resp. v trestných veciach právo, aby o vine a treste rozhodol výlučne súd), ktorého súčasťou je aj právo na určitú kvalitu konania pred súdom, ktorá sa zabezpečuje radom inštitucionálnych a procesných záruk, ktoré všetky dohromady vytvárajú právo na spravodlivý proces, garantované v Slovenskej republike v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. (ďalej len „listina“) a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb. (ďalej len „ústava“), ktoré predpisujú osobitne do tohto práva zahrňujú aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny; čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré články postulujú, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon). S odkazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uviedol, že integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. V každej právnej veci tak má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania - pokiaľ by k tomu nebol daný zákonný dôvod - meniť nemal. Výnimočne, z naozaj závažných dôvodov, však môže byť zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, ak je tým sledovaný cieľ zmarenia hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 52 CSP), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 50 CSP). Otázka, či je súd nestranný na účely článku 6 ods. 1 Dohovoru musí byť skúmaná v súlade so subjektívnym kritériom, ktoré sa zakladá na osobnom presvedčení jednotlivého sudcu v danom prípade a v súlade s objektívnym kritériom, čo spočíva v uistení sa, či sudca poskytuje dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek oprávnenej pochybnosti v tomto smere. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu potom odvolací súd konštatoval, že v záujme zabezpečenia nezávislosti a nestrannosti súdnictva vec patriacu do právomoci súdov prejednáva zákonný sudca, ktorým je sudca, ktorému bola vec pridelená na vybavenie v súlade s platným rozvrhom práce príslušného súdu. Tak, ako sudca nemá právo vyberať si vec, ktorú bude rozhodovať, nemajú ani strany sporu právo vybrať si sudcu zodpovedajúceho ich predstavám. V prejednávanej veci však žalobca v jeden deň podal 3 žaloby, dve skoršie žaloby boli pridelené na prejednanie sudcovi JUDr. Zelenému a tretia naposledy podaná bola pridelená sudkyňi JUDr. Marečkovej. Žalobca následne zobral prvé dve žaloby späť a konanie v týchto veciach bolo zastavené a zároveň žiadal, aby vec naďalej bola prejednávaná sudkyňou JUDr. Marečkovou. Žalobca si takýmto spôsobom vybral sudcu, čo je v príkrom rozpore s nezávislosťou a nestrannosťou súdnictva a zároveň čo zakladá opodstatnený záver, že sudkyňa nedisponuje objektívnou nestrannosťou, pričom objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a je vo vzťahu k prerokovanej veci k stranám sporu. S

poukazom na čl. 4 CSP, podľa ktorého ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci a ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, odvolací súd pre naplnenie čl. 6 Dohovoru a v záujme zabezpečenia, aby danú vec prejednal zákonný sudca - objektívne nezaujatý, ako nadriadený rozhodol o vylúčení sudkyne JUDr. Markéty Marečkovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej právnej veci, pretože sa jednalo o extrémne porušenie nestrannosti súdu a popretie základných demokratických princípov - práva na prejednanie veci pred nestranným súdom. Prvoinštančný súd opätovne vec prideli pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov (§ 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z.) zákonnému sudcovi, ktorý následne vec opätovne prejedná a rozhodne. So zreteľom na uvedené, ak vo veci rozhodoval nezákonný sudca, tak odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Z uvedeného opisu konania v predmetnej právnej veci (bod 20. odôvodnenia) možno mať podľa odvolacieho súdu za to, že žalobca svojím konaním, keď v rovnakom dni podal proti žalovanej na súde prvej inštancie tri totožné žaloby a následne vzal späť prvé dve z nich, ktoré boli náhodným výberom elektronickej podateľne pridelené na konanie a rozhodovanie sudcovi JUDr. Zelenému a „ponechal“ len posledne podanú žalobu pridelenú náhodným výberom elektronickej podateľne sudkyňi JUDr. Marečkovej, ovplyvnil náhodný výber sudcu, ktorému mala byť vec pridelená. Uvedené konanie žalobcu, bez logického a ospravedlniteľného vysvetlenia, obchádzalo princíp prideľovania vecí náhodným výberom a v konečnom dôsledku znamenalo, že si žalobca sám vybral vo svojej veci sudcu. Takýmto spôsobom bolo nepochybne porušené právo protistrany na zákonného sudcu, teda na sudcu, ktorému je vec na vecne a miestne príslušnom súde v súlade s rozvrhom práce súdu pridelená náhodne. Na uvedenú skutočnosť mal odvolací súd právo i povinnosť zareagovať, a to v momente, keď sa mu táto skutočnosť stala po prvýkrát známou pri konaní o odvolaní žalovanej proti prvému v poradí rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že odvolací súd k tejto skutočnosti prihliadol v odvolacom konaní ex offio, bez námietky žalovanej, je v súlade s § 380 ods. 2 CSP, podľa ktorého na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Okolnosť, či prejednanie a rozhodovanie veci súdom prebehlo v zákonom zložení, je povinný súd sledovať z úradnej povinnosti a prípadný nedostatok v zložení súdu bol podstatnou vadou konania, na ktorý musel adekvátnym spôsobom (vylúčením dotknutého sudcu a zrušením napadnutého rozhodnutia) odpovedať. Samotné vylúčenie sudkyne prvoinštančného súdu, ktorá vydala vo veci zrušený rozsudok, musel odvolací súd odôvodniť len pomocou čl. 4 CSP, keď osobitná právna úprava pre takúto situáciu v procesnom predpise neexistuje. Odvolací súd pritom nebol povinný strany sporu vyzvať podľa § 382 CSP, pretože takýto postup musí zvoliť len vtedy, ak sa na vec samu vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného hmotnoprávneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Odvolací súd sa však nedostal ani k meritornému posúdeniu veci samej, nieto ešte k použitiu iného všeobecne záväzného hmotnoprávneho predpisu, pretože k zrušeniu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie pristúpil pre vadu konania spočívajúcu v tom, že vo veci konal a rozhodol nie nestranný sudca (podľa dovolacieho súdu je výstižnejší pojem nezákonný sudca, keď konajúci sudca bol určený postupom, ktorý obchádzal náhodný výber sudcu pomocou elektronickej podateľne). Rovnako tak nebol odvolací súd povinný vo veci nariadiť pojednávanie, pretože takúto povinnosť má v zmysle § 385 ods. 1 CSP len vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. O takýto prípad však v danej veci nešlo.

23. Ak následne, po vylúčení sudkyne JUDr. Marečkovej z prejednávania a rozhodovania danej právnej veci, došlo po zrušení v poradí prvého prvoinštančného rozsudku a vrátení veci prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, k prideleniu veci náhodným výberom elektronickej podateľne novému sudcovi súdu prvej inštancie, ktorý vec prejednal a rozhodol, je zrejmé, že k zmene zákonného sudcu došlo v súlade s § 51 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. a vtedy platného a účinného Rozvrhu práce

Okresného súdu Poprad. Sudcu súd prvej inštancie, ktorý vec prejednal a vydal (v konaní v poradí druhý) rozsudok, ktorý bol potvrdený dovolateľom napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu je preto nutné považovať za zákonného sudcu v tejto právnej veci.

24. Dovolateľ tak neopodstatnene namietal existenciu vady uvedenej v § 420 písm. e) CSP.

25. Ďalej žalobca svoje dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) odôvodnil tým, že prvoinstančný súd nevykonal predbežné právne posúdenie veci podľa § 181 ods. 2 CSP, nesprávne posúdil a vyhodnotil procesné úkony sporových strán, nesprávne určil sporné skutočnosti a nesprávne posúdil vykonané dôkazy, nevykonal riadne dokazovanie a odvolací súd tieto nesprávnosti nenapravil, nereagoval na zásadné obhajobné argumentačné námietky žalobcu a odôvodnenia jeho napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné a zmätočné.

26. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/140/2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019 a pod.). Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

27. Dovolateľ vymedzil uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP ďalej tým, že prvoinstančný súd nevykonal predbežné právne posúdenie veci podľa § 181 ods. 2 CSP, nesprávne posúdil a vyhodnotil procesné úkony sporových strán, nesprávne určil sporné skutočnosti a odvolací súd tieto nesprávnosti nenapravil.

28. Z obsahu spisu vyplynulo, že uvedené tvrdenia o nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie žalobca neuplatnil vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie.

29. Dovolací súd k tomu uvádza, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou odvolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych opravných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda vecne (argumentačne), čo znamená, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietal už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom v jeho neprospech (R 73/2019).

30. Dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti

opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti (sp. zn. 4Cdo/40/2019).

31. Ak teda dovolateľ uplatnené námietky neuplatnil v odvolacom konaní, nemôže ich posudzovať dovolací súd pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario).

32. Ďalej odvolateľ uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP odôvodňoval tým, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil vykonané dôkazy, nevykonával riadne dokazovanie a odvolací súd vo svojom napadnutom rozsudku tieto pochybenia neodstránil a nereagoval na zásadné obhajobné argumentačné námietky žalobcu a odôvodnenia jeho napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné a zmätočné.

33. Tu dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto vo všeobecnosti nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

34. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom však neznamená, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces, a teda preskúmanie hodnotenia vykonaných dôkazov je preskúmanie procesného postupu súdu a najvyšší súd má právo skúmať, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov, že týmto procesným postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (III. ÚS 104/2022).

35. K tomu možno dodať, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiaca úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Právo na spravodlivý proces je preto naplnené aj tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/2004).

36. So zreteľom na vyššie uvedené, vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces, kedy podstatou dovolacieho prieskumu nebolo prehodnocovanie skutkového stavu, ale kontrola postupu odvolacieho súdu pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania, ergo preskúmanie toho, či hodnotenie dôkazov je alebo nie je natoľko svojvoľné, že znamená zásah do tohto práva.

37. Vychádzajúc z obsahu spisu a odôvodnení rozhodnutí súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu dovolací súd v okolnostiach preskúmanej veci nezistil ústavnoprávne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú

zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu. Námietky dovolateľa v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

38. Pokiaľ ide o dovolateľom namietané nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, jeho nepreskúmateľnosť a zmätočnosť, dovolací súd poukazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí odpovedať na každú námitku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

39. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, pričom sa stotožnil s dôvodmi prvoinštančného rozsudku. V súvislosti s dovolacou námietskou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhovala žalovaná, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu žalobcu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

40. Čo sa týka druhého zo žalobcom uplatnených dovolacích dôvodov, podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, kedy je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že ide o právnu otázku (hmotnoprávnu, či procesnoprávnu), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H.

Beck, str. 1382).

41. Z dovolania je zrejmé, že žalobca za takúto právnu otázku považuje procesný postup odvolacieho súdu, ktorý o vylúčení sudcu súdu prvej inštancie, ktorý vo veci konal a rozhodol, rozhodne ex offio sám, bez námietky účastníka súdneho konania alebo návrhu (oznámenia) samotného sudcu, pričom dôvod vylúčenia si určil podľa čl. 4 CSP, strany sporu k vyjadreniu k možnému použitiu tohto ustanovenia postupom podľa § 382 CSP nevyzval, a či taký postup je vôbec možný alebo ako mal súd postupovať.

42. Odhliadnuc od toho, že spôsob, akým žalobca vo svojom dovolaní vymedzil uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nijako nekonkretizuje právnu otázku riešenú odvolacím súdom a neuvádza, ako ju riešil odvolací súd, a ako by mala byť riešená (čo samo osebe je dôvodom pre posúdenie dovolania v tejto časti ako neprípustného), tak z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že dovolateľom nastolenú právnu otázku vylúčenia sudcu súdu prvej inštancie, ktorému bola pôvodne právne vec pridelená na konanie a rozhodovanie, odvolací súd vôbec neriešil, nakoľko takto nastolenú otázku dovolateľ v konaní pred odvolacím súdom vôbec nenamietal (resp. nenastolil). Žalobcom v dovolaní nastolená ale neformulovaná právna otázka súvisiaca s vylúčením sudcu súdu prvej inštancie, ktorý vo veci konal a rozhodol v predchádzajúcom, odvolacím súdom zrušenom rozsudku, tak nebola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej a rozhodnutie odvolacieho súdu od jej vyriešenia nezáviselo.

43. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP, keď toto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, pretože nebolo zistené, že by odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a nebolo zistené ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

44. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.